

การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการเป็นกระบวนการในการช่วยทำให้คนพิการสามารถกลับมาดำเนินชีวิตประจำวันและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่ปรากฏว่ายังมีคนพิการส่วนมากไม่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพตามสิทธิที่พึงได้ การศึกษาเชิงพัฒนานี้ มุ่งพัฒนาแนวปฏิบัติชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหว ในตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยอาศัยขั้นตอนในการพัฒนาตามแนวทางของศูนย์ความรู้เชิงประจักษ์ทางการแพทย์ และ ผดุงครรภ์แห่งประเทศไทย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดังนี้ 1) การกำหนดปัญหาที่ต้องการแก้ไข 2) การกำหนดผลลัพธ์ 3) การสืบค้นหลักฐาน 4) การประเมินคุณค่าของหลักฐาน และ 5) การสร้างแนวปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้เข้าร่วมในการศึกษาเชิงพัฒนาครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้พัฒนาแนวปฏิบัติ คือหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวจำนวน 7 คน และ 2) กลุ่มผู้ใช้แนวปฏิบัติ คือผู้เกี่ยวข้องระดับปฏิบัติในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวโดยตรงจำนวน 6 คน ซึ่งได้ทดลองใช้แนวปฏิบัตินี้กับครอบครัวที่มีคนพิการทางการเคลื่อนไหวจำนวน 2 ครอบครัว เป็นเวลา 2 สัปดาห์เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมในการศึกษา และ 2) แนวคำถามการประเมินคุณภาพของแนวปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ และสถิติเชิงพรรณนาตามลักษณะของข้อมูล

แนวปฏิบัติชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบหลัก 4 ด้านคือ 1) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ 2) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา 3) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม และ 4) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ แต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดเป็นลายลักษณ์อักษรประกอบผังภาพการดำเนินการที่มีการกำหนดกิจกรรม และผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมที่ชัดเจน เมื่อได้นำแนวปฏิบัติชุมชนนี้ไปทดลองใช้แล้ว กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้แนวปฏิบัติมากกว่าครึ่งเห็นว่าแนวปฏิบัติชุมชนนี้ มีความง่าย และความสะดวกในการใช้ อีกทั้งมีความชัดเจนในระดับมาก นอกจากนี้ยังเห็นว่าแนวปฏิบัติชุมชนมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ในหน่วยงาน มีความประหยัด มีประสิทธิผลของการใช้และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติในระดับมาก ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเสนอแนะให้มีการนำแนวปฏิบัติชุมชนนี้ไปสู่ขั้นตอนการนำไปใช้ และเผยแพร่ต่อไป

Disability rehabilitation is a process for helping the disabled to be able to regain their daily living and have a better quality of life. However, most of the disabled persons do not receive any proper rehabilitation in accordance to their human rights. This developmental study aimed to develop the community practice guidelines for rehabilitation of the persons with movement disabilities in Huaiyab subdistrict, Ban Thi district, Lamphun province. The process of the practice guidelines development was based on the steps suggested by the Thailand Center for Evidence Based Nursing and Midwifery, Faculty of Nursing, Chiang Mai University. The steps included; 1) determining the problem, 2) identifying the outcome, 3) searching for evidence, 4) appraising evidence, and 5) developing practice guidelines and participation of community. Participants of this developmental study included; 1) the practice guideline development team, consisting of 7 members known as leaders or commanders with knowledge and experience in rehabilitation of the persons with movement disabilities; and 2) the users of the developed guidelines, consisting of 6 practitioners working directly with 2 families of persons with movement disabilities for 2 weeks. The data collection instruments included: 1) The study participants' general information questionnaire; and 2) the questionnaire examining the quality of the practice guidelines. Data were analyzed by using frequency and descriptive statistics wherever appropriate.

The developed community practice guidelines for the rehabilitation of the persons with movement disabilities consisted of 4 parts; 1) medical rehabilitation, 2) educational rehabilitation, 3) social rehabilitation, and 4) vocational rehabilitation. Each part had written details with operational diagrams clearly identifying activities and each activity's responsible person. After the use of the developed guidelines, more than half of the users expressed that the guidelines were easy and convenient at a high level as well as the clarity of the guidelines. Moreover, they viewed that the guidelines were appropriate to be used in the work setting, economical, effective, and practical at a high level. Therefore, the investigator suggests the implementation and dissemination of these developed guidelines in the future.